

İstikamet

Haber Gold.com

2023

İçindekiler

Maliyecilerin envanter baskını 1 3

Maliyecilerin envanter baskını 2 5

Gider pusulası kesecektim! 7

Bir daha karşıma çıkarsan..... 9

Maliyecilerin envanter baskını 1

Meslekten hatıralar 1

Maliyecilerin sık sık ve özellikle yıl sonu teftiŖe geldiklerini, eskiler çok iyi bilir. Mutad üzere yıl sonu hem resmî hem fiilî envanter ayarlamaları yapılır. Bizim fiilî envanter dediğimizi bazıları vitrin ayarlaması da derler.

Doksanlı yılların içerisinde bir yıl sonuna hazırlığımızı yaptık. Satılan ürünün yerine hemen aŖađıdan (zuladan) aynı ağırlıkta bir baŖkasını koyarak vitrin ayarına dikkat ediyoruz. Derken bir gün sabaktan arŖının baŖındaki meslektaŖlardan haber geldi, “*Maliyeciler geldiler*”, diye. Hızlıca hazırlıklar gözden geçirildi. Personele tenbih yapıldı, iŖe yeni baŖlayan ya da sigortası henüz baŖlatılmamıŖ olan dıŖarda bekletildi, yapılan alıŖveriŖlerin evraklı olmasına dikkat edildi.

Ve beklenen iki kiŖi içeri “*Hayırlı iŖler*” dileyerek girdiler. Bakalım hayırlı mı olacak, göreceğiz!

Çok da lüzum etmemesine rağmen ellerindeki kartlarını göstererek kontrole geldiklerini ifade ettiler ve tezgâhtaki mŖteriye verilen hizmetin bitmesini, çay ikramıyla beklediler. MŖteriyi gönderdik, kapıları içeriden kilitledik ve envanter tesbitine baŖladık.

Biz her ay envanter yaptığımız için tablaların altına darasını yazıyorduk. *rn, tablasıyla tartıp, darasını dŖerek ağırlığını tesbit ediyoruz*, deyince memur beyin hoŖuna gitti ve takdir ederek devam etmemizi söyledi.

Kendileri, rnlerin ayar farkını bilemedikleri için cinslerine göre tartılmasını istedi. Biz de envanterimizi bilinen dört ayar üzerinde gruplayarak yaptığımızı, fatura ve fiŖleri o ayara göre tanzim ettiğimizi ifade edince bize bırakarak ayar gruplamasına göre tartımı yaptık.

Bu arada onların bu ayar farkını bilememelerine dayanarak onlar gelmeden önce meselâ satılan 18 ayar zincirin yerine aynı ağırlıkta 14 ayar ürün koyabileceğimizi de gördük. Nihayet, fazla uzun sürmeyen tartım bitti, tutanaklar yapıldı, imzalar atıldı ve gittiler.

Bir süre sonra maliyeden sarı zarflı bir mektup geldi, 22 ayar bileziklerde 500 gram bir fazlalık varmış, bunun belgesiyle beraber dâvet ederler. O sene Türkiye'yi maliyeciler harmanlamış, İstanbul'da, dünya çapında büyük toptancı-imalatçı bir esnafımızda 600 gram faturasız fazla ürün bulundu diye haberlere çıkmıştı.

Muhasebecimizle beraber gittik, ön görüşmeleri yaptık, özürle beraber evrakımızı en kısa sürede hazırlayacağımızı beyan ederek ayrıldık.

İşi kazasız belâsız atlattık ümidiyle işimize devam ediyoruz, diye günler geçerken bir gün o meşum sarı zarftan bir tane daha gelmesin mi?

Ne mi yazıyor? Biraz uzun çekeceğinden bir sonraki yazımızda paylaşalım izninizle.

Mehmet Çetin

24.10.2022 Yeni Foça İzmir

<https://www.mehmetcetin.de/maliyecilerin-envanter-baskini-1/>
<https://www.habergold.com/yazarlar/mehmet-cetin/meslekten-hatiralar-1/17/>

Maliyecilerin envanter baskını 2

Meslekten hatıralar 1

Gelen sarı zarf, rengi gibi tatsızdı, keyfimizi kaçırdı. Uzuna yakın izahın altında 35.000 lira rakamına gözüm gitti. Anlaşılan ceza kesilmiş ve rakamı tebliğ ediyorlardı.

Bir köşeye çekilip yavaş yavaş okumaya başladım ve sonunda anladım ki o sayım fazlalığındaki ürün için ceza kesilmiş. Üç yol tavsiye ediliyor karar için.

1.Kabullenip ödemek.

2.Pişmanlık dilekçesi vererek üçte birini ödemek.

3.Uzlaşmaya müracaat ederek orada görüşmek.

Tecrübe ve bilgisi olanlarla yapılan müşavere sonunda uzlaşma talebimizi bildirdik.

Kapıdan her girene daha dikkatli bakar olduk bu sıralar, hele bir de kravatlı olurlarsa pürdikkatiz.

Postacı fazla gecikmedi ve artık o âşinâ olduğumuz sarı zarftan bir tane daha getirdi. Çok da merak etmeden açtık, uzlaşma gününü öğrendik.

Bu defa uzlaşmaya giren meslektaşlarla müşavere ediyoruz.

Bunları, hakikaten niye bu kadar detaylı yazıyorum ki? Tarihe not düşmek değil sadece muradımız. Meslektaşlarımıza yaşadığımız tecrübeleri tevdi etmek ve onlara bu nev'i meseleler karşısında yardımcı olmaktır, esas niyetimiz. Diyeceksiniz ki, artık o devirler kalmadı. Onu, bilemeyiz ama ben diyeceğimi diyeyim de günü geldiğinde lâzım olan kullansın, derim, o kadar. Neyse, biz hatıramıza devam edelim.

Müşavereleri sağlam yaptık, tecrübelilerden taktik öğrendik ve duruşma salonunun dışında çağırılmalarını bekliyoruz. Yanımdaki arkadaşa cebimdeki telefonu, kolumdaki saati, kravatımdaki iğneyi falan göze batacak ne varsa verdim. Demişlerdi ki, *içeride mümkün olduğu kadar ağla*. Bu sözle ne demek istediklerini anlamışınızdır. Madem

ki ağlanacak, o hâlde yanımda, onlara malzeme olacak Şey de olmamalıydı, değil mi?

İçerideyim, dükkâna teftiŐe gelen iki memuru hemen tanıdım ve kısmen selamlaŐtık. Duruşma salonunu andırır bir ortamdı sanki. Hâkim konumunda Defterdarlıktan bir üst yetkili oturuyordu ve kâtip vardı. Gösterdikleri yerde durdum ve isimle hitap etti o yetkili, geçen hâdiseyi özetle naklederek, savunmamı istedi. Daha cevaba başlamamıŐken teftiŐe gelen memur, atılarak;

-Efendim, Mehmet Bey, çok düzenli ve düzgün birisi olduğunu, dükkânında teftiŐte gördük, dedi ve o tablaların altına darasını yazarak yapılan sayımdaki pratikliği nakletti. Daha öncesinden tenbih edildiği gibi iki elimi önüme bağlayarak söze, başladım ama heyecan üst seviyede idi:

-Efendim, ben bu konulara çok dikkat eden birisiyim ama bu hata nasıl oldu anlayamadım!

-Senin bu hatanın karŐılıđı 35.000 lira cezadır, biz üçte birini ödemeni öneririz, ne dersin?

-Çok olur efendim.

-Pekâlâ sen ne dersin?

Başımı öne eğerek;

-5.000 ödeyebilirim, dedim.

-AnlaŐıldı, o zaman sana 10.000 lira yazıyoruz, dedi.

-Siz bilirsiniz. Teşekkür ederim, deyip dışarı çıktım.

Onların baŐlangıçta önerdikleri üçte birinden daha az rakama, bu meseleyi de hâletmiŐ olduk, diye sevindik.

Bu hatrayı da ihtiyar kuyumcunun anı defterine kaydolsun diye buraya not aldık. Ümidimiz o ki bir gün birine rehber olur, ders olur, ibret olur.

Hatıralarla kalın dostlar.

Mehmet Çetin

07.11.2022 Yeni Foça İzmir

<https://www.mehmetcetin.de/maliyecilerin-envanter-baskini-2/>

<https://www.habergold.com/yazarlar/mehmet-cetin/meslekten-hatiralar-1/19/>

Gider pusulası kesecektim!

Doksanlı yılların başındayız. O dönemde dar ve uzun olan dükkânın arka bölümünde evrakları, kalabalıkları koyuyorum ve akşamları müşteri tamirlerini yaparken evlâdlarım da geliyor, derslerine çalışıyor ve hanımın hazırladığı yemeği orada yiyoruz. Tek olduğum için sabahları vitrini düzmenin ardından günlük ihtiyaç için toptancıya, atölyeye gitme işlerini hızlıca yapıp döndüğümde ise kapıda bekleyen müşterilerim var, şükürler olsun. Onlar dönüş saatimi yazdığım için bekliyorlar. O yıllarda apayrı bir hareket ve bereket vardı, bilenler iyi bilir.

İşte o hareketli ve yalnız günlerin birindeyiz. Dükkân kalabalık. Tezgâhta müşterim var, hurda bileziğini yenisi ile değiştirdik. Bu işlemin arasında ise bir başka müşteri geldi, üç ay öncesi bilezik fiyatı lâzımmış “*Tamam, hâllederiz biraz oturuver.*”, demiştim. Bilezik değişim işi biten teyze, çantasını alıp, dışarı çıkmaya hazırlanırken bende arkaya geçtim, eski evraklardan fiyatları bulup, diğer müşteriye verecektim. Döndüğümde baktım ki o müşteri ile beraber iki memur tezgâhta bekliyorlar!

Meseleyi anladım ki, maalesef yakalandık! Maliyecilerin gösterdikleri kimliklerini, belgesiz işlem yaptığımız ifadesini falan hiç dinlemeden hemen toparlanıp o teyzeye hızla çıktım:

-Teyze, sen nereye gittin? Şu bekleyen müşteriye eski fiyatları almak üzere arkaya gidip gelinceye kadar dükkândan çıkmışın. Daha işlemimiz bitmemişti.

Teyze nasıl şaşırdı sormayın! Maliyeci de öylesine. Bu ara bekleyen müşteri devreye girdi, “*Hacı abi doğru söylüyor, biz şahidiz. Teyze gidiverdi,* dedi.

-Ne yapacaktın?

-Teyzeden eski bilezik aldım, ona gider pusulası keseceğim. Yeni bilezik sattım fatura tanzim edeceğim.

-Haydi yap o zaman.

Derin ve sessiz bir nefes alarak hızla işlemi yapıp, teyzeyi gönderdim.

Maliyeciler de gözüme inceden inceye imalı baktılar ve hayırlı işler dileyerek gittiler.

Esasen bütün alım satımları belgeli yapalım, bu doğru ama pratikte söylenildiği kadar mümkün olmuyor. Sonraki yıllarda yazar kasa bu işlemi kısmen azalttı mı, doğrusu tartışılır. Teknolojik gelişmeler güzel, hayata getirisi iyi ama her gelen şey yanı sıra başka şeyleri götürüyor çoğu zaman onun farkına varamıyoruz bile.

Şimdilerde pos makineleri, hatta yazar kasa ile uyumlu olanı ve derken e-arşiv uygulamaları. İnanın bunları anlamak, bellek ve mümkün olduğunca az hatalı uygulamak ayrı bir emek istiyor. Kaldı ki sonraki yıllarda yaşanan küresel krizler, teğet geçmeler, matrah afları vs. değişik değişik uygulamalar hem kafayı karıştırıyor hem de tezgâhta ayrı bir meşguliyet oluşturuyor. Şu işlemlerin bu kadar uğraştırmayanı yok mu?

Hele faturadaki ayrıntılı yazmalar var ya doğrusu insanı bıktırıyor. Yazar kasada fiş kesmek kısmen daha az lâkin onun da sınırlaması elimizi ayağımızı bağlıyor.

Gider pusulası, bu hatıranın başlığı olduğuna bakmayın, aslında anlatılacak pek çok derdimiz var. Eminim, sizin anlatacağınız bizimkinden daha fazla. Yaşlılığın getirdiği güzelliklerden birisi de bazı olan bitenleri unutmamız bize rahmet ama her şeyi hatırlayan gençlere ise zahmet oluyor, bunun da farkındayız, hamdolsun.

Mehmet Çetin
07.11.2022 Yeni Foça İzmir

<https://www.mehmetcetin.de/gider-pusulasi-kesecektim/>
<https://www.habergold.com/yazarlar/mehmet-cetin/gider-pusulasi-kesecektim/21/>

Bir daha karşıma çıkarsan...

Her doğan gün garip hâdiselerle cereyan ederken güneş yenisine ulaştırmak üzere akşama evrilir. İnsanoğlu da yarına nice ümitlerle hazırlanır. Hayır mı çıkacak, şer mi çıkacak bilinmez. Bildiğimiz bir şey varsa o da hayırlısını dilemektir.

Esnafın, trafik polisi, maliyecilerdir.

Çeyrek altın, kuyumcular arasındaki rekabette kıyas aracıdır. Müşteri, kuyumcular arasındaki değerlendirmeyi çeyrek altının fiyatlandırılmasından yapar ama işçilikli ürünlerdeki fazla ödeme yaptığının farkına varamaz, bu da ayrı bir mesele.

İşte bu problemlili çeyrek satışlarında aslında kâr marjı da çok düşük oluyor ve buna bir de satış fişinin kesilmesini de var sayarsanız, o zaman maliyetinin altına düştüğü de olmuyor değil!

Rekabetin yoğun olduğu bir zamanda çeyrek altına fişsiz sattığımı, o müşteri ile beraber içeriye maliyecilerle girmesiyle anladım. Olan olmuş ve yakalanmıştım.

Memur bey, kimliğini göstererek yapılan satışın belgesini sordu, ne kadar izah etsem de vaziyet ortada, tutanağımı tuttu ve gitti.

Çok sürmedi, mahkeme celbi geldi ve gününde duruşmaya çıktık.

Hâkimin huzurundayım, iki elim önde bağlı, ayaklarım esas duruşta. Yaşananları hatırlattı ve eklemek istediğim bir şey var mı, diye de sordu.

-Hâkim bey, doğrusu bu muamelelere özellikle devlete, halka yönelik olanlara çok dikkatliyim. Vergileri hiç aksatmaz öderim ama her nasılsa bu fiş kesmeme dalgınlığımıza gelmiş olmalı, kusura bakılmasın, demeye çalıştım kısık sesle.

Bereket versin ki hâkim “*Bu defa affediyorum ama bir daha karşıma çıkar, aynı suçtan gelirsene affetmem,*” dedi.

-Tamam Hâkim bey, teşekkür ediyorum, ayrıldım.

Bir sonraki yıl, öncesi yaşadığımız filmi tekrarladık, *nasıl mı*, izninizle anlatayım.

Yine maliyeciler çeyrek altına fiş kesmeme sebebiyle tutanak tuttu, mahkemeden duruşma gününü bildiren sarı zarflı evrak geldi ve inanır mısınız, aynı hâkimin huzurundayız ve aynı ifadeleri evvelâ ben, sonra o, tekrarladık. Ne kadar acayip değil mi? İşte bunu, o yıllarda bilgisayarın henüz adliyeye girmemesine borçluyum, derim kendi kendime.

Her vicdan sahibi esnaf, vergileri ile devletin ayakta duracağını ifade eder ve etmelidir ama devlet de esnafı vergilerle boğmamalıdır.

Hemen her iktidar geldiğinde iki bakanlıkta sürekli değişiklikler yaşanır; biri maliye diğeri milli eğitim, biliyorum diğerlerinde de var ama bu ikisi bir adım diğerlerinden daha hızlı ama yine de işler rayına oturmaz, gerekli görülen gereksiz düzenlemeler tükenmez. Ve bu karşılıklı kargaşa devam eder, gider. Tarafları memnun edici, sorumluğa dâvetkâr, eğitim, terbiye ve ahlâk esaslı hak ve hakkaniyetli bir düzenleme yapıncaya kadar vay hâlimize.

Mehmet Çetin
19.03.2023 Yeni Foça İzmir

<https://www.mehmetcetin.de/bir-daha-karsima-cikarsan/>
<https://www.habergold.com/yazarlar/mehmet-cetin/bir-daha-karsima-cikarsan/22/>

Dost ve yardımcı görünümlülere dikkat

Başka mesleklerde de olmakla beraber bizim mesleğin özelliğinden kaynaklanan sözde dostlar çok olur, yardımcı olanlar da öylesine. Bunlar çok samimi davranırlar, yardımsever ve hayırseverdirler.

Yaşar abi, eli mahir birisi idi. Emekliliğinin son aylarından itibaren takılırdı, mesai sonrası. Dükkânın arka tarafı müsait olduğu için oradaki masada vitrinde eskiyen tablaları yenilerdi. Dedik ya eli mahir.

Yavaş yavaş, vitrinde değiştirmedığı tabla kalmamıştı. Eskiyen yüzleri değiştiriyor, kimisini yeniden yapıyordu. Benim arkadaşlar geldiğinde sohbele katılıyor, konulardan açıyor, sorular soruyor iyice yaklaşmıştı.

Bir taraftan da kendisini inceden inceye izliyorum, açığını yakalamaya. Haberim yokmuş gibi onun olduğu yere para düşürüyorum, bakalım o alacak mı, diye. Ortada bir gerekçe olmadığı için münasebeti kesip atamıyorum da. Bir taraftan da böyle davranırsam, orda burda aleyhimizde konuşur diye çekiniyorum zira çevresi genişti.

Dükkânda çayımıza, yemeğimize ortak ederek beraberce yiyip içiyoruz. Ailesi gelir, onunla dükkânda görüşür, âdeta mekân onundu.

Bir akşam eve döndüğümde kasaba uğradım. Yaşar abinin, onunla da çok yakın olduğunu biliyorum. Kasap, kıymayı çekti, kuşbaşını hazırlarken konu Yaşar abiden açılınca hızlıca beni ikaz etti.

-Aman Hocam, ona dikkat et!

-Hayırdır?

-Sorma! Kendisine güveniyor, acil ihtiyaç olduğunda dükkânı ona bırakıp şuraya buraya gidiyordum. O sıralar bizim perakende Satış Fişinin bir koçanını yanına almış, sonradan fark ettik. O fişin üst nüshasını başkasına, alt nüshasını başka birisine keserek dağıtmış.

Yaşar abinin sırrı çözülmüştü. Zaman zaman bizim de akşamları yazar kasadan kestiğimiz fişleri alırdı.

Bir dönem fiş, fatura kesimini teşvik etmek için vatandaşa KDV iadesi adı altında fiş toplatılır, onlar listelenir, zarf ile vergi dairelerine ulaştırmak üzere ilgili yerlere verilir. Buradan vatandaşın kısmî bir geliri olurdu. Dolayısıyla vatandaş eliyle esnaf fiş kesmeye zorlanırdı.

O dönemlerde bu fişleri fazlasıyla temin edenler, temin edemeyenlere iadede alınacak paradan daha az ücrete fişi satardı. Bu da ayrı bir handikaptı, ona girmeyelim.

Yaşar abi, bu fişleri satmak için mi o koçanı aldı, bilemem. Bildiğim bir şey vardı o da maaşının dolgun olduğudur ama Yaşar abi, yardımseverdir, bu onda hastalık derecesindedir. Muhtemelen onun için yapmıştır diyeceğim ama yaptığı iş, kaş yapayım derken göz çıkarmaktır, neticede doğru değildir.

Kimisi de böylesine tutkuların kurbanı olarak hatalarda sürüklenir gider. Özünde iyi birisi olmasına rağmen kötü alışkanlık, insanı rezil etmeye yeter.

Mehmet Çetin

28.04.2023 Yeni Foça İzmir

<https://www.mehmetcetin.de/dost-ve-yardimci-gorunumlulere-dikkat/>

<https://www.habergold.com/yazarlar/mehmet-cetin/dost-ve-yardimci-gorunumlulere-dikkat/25/>

Ölenden hesap sorulur mu?

Hayır, hayır! Biz bu yazımızda öyle, kabir ve ahiret sorgulaması yapmayacağız, zaten o işle vazifeli melekler var ve bize düşmez, biz işimize bakalım, şöyle ki:

1986 yılında ağabeyim Ekrem Çetin, vefat edince, mecburen İzmir'den Şereflikoçhisar'a dönüp, baba mesleğini devam etmem gerekti.

İlk günlerde gelen iki müşteri, ikisi de 2 metrelik pullu zinciri satmak üzere getirdi. Satın alıp paralarını verdim. Ankara'ya bilezik atölyesine o zincirleri hesabıma mahsuben verdim. Bir sonraki gittiğimde iki zincirinin ayarlarının düşük hem de çok düşük çıktığını söylediler. Zincirin kilit kısmını eritmemişler, oradaki patenti bana gösterdiler. Yani o zincirler, bana döndü ve hâliyle zarar yazdı.

Müşteriden alırken kilit kısmına, ayar ve patente, ara ara boruları küçük pense ile kontrol ettim, taşla sürdüm, bendeki imkânlarla kontrolümü yaparak 18 ayar diye almıştım.

Nuruosmaniye civarında bir imalatçıdan aldığımı, araştırmaların sonunda öğrendim. Onun işyerindeyiz ve meseleyi anlattım.

Önce bir çay ikram etti ve dertlenmeye başladı.

-Hocam, bu aslında bana iyi bir tokat ama ne yapayım oldu bir kere. Zinciri burada bir atölyeye yaptırıyordum. Ona dedim ki, "14 ayar yapıp, 18 bas". O da 8 yapıyor, "14 yaptım ve 18 bastım", dedi. "Maalesef o zincirler bana da çok pahalıya mal oldu", diye benden fazla ağladı.

Çalma başkasının kapısını, çalarlar kapını anlamındaki "Men dakka dukka" ya bu toptancının muhatap olduğu âşikârdır.

Ben kendi âlemime dönerek muhasebeye başladım:

Bu vakıada benim almam gereken ders nedir?

Ağabeyim rahmetli, gidip kabirde ona bu işlemi anlatamam.

Müşterilere çıkan sonucu anlatamam.

Çaresiz bir şekilde zararı sineye sindirmem gerekir.

Bundan sonra, yeni ürün alırken daha titiz davranmalı, imalatçı ve toptancı hakkında araştırıp-soruşturarak karar vermeliyim.

Müşterilerden de altın alımındaki yeni teknoloji yakalamalı, takım taklavatı almalı, bilemediğim hususları araştırıp öğrenip uygulamalıyım.

Hatta bazı tereddütlü olan ürünleri, rapor yaptırıp müşteriye bildirip öylesine almalıyım ki bu çok zor da olsa o kadar zarara karşı bir tedbirdir. Bu işlemi yaparken de kendi sattığımız ürünün geri dönebileceğini ve onların da yukarıdaki pullu zincir örneğindeki sonucun çıkabileceğini de hesaba katmalıyım.

Meslektaşlarımla, buna benzer vakıaları sorup, yaşanan hâdiselerle onların tavsiye ve tecrübelerinden faydalanmalıyım.

Çıkan sonuçları, evraklarıyla beraber Kuyumcular Odası yetkilileriyle de paylaşmalıyım. Bir yaptırım varsa ona müracaat edilmesinden çekinmemeliyim.

Bu işlemlerin arkasını bırakmayıp, takipçi ve sonuç alıcı olmalıyım. Alınan sonuçları da mevcut iletişim araçlarıyla meslektaşlara ulaşması için paylaşımında bulunmalıyım.

Onlardan gelecek tavsiyeleri dikkate almalı ve onu da paylaşmalıyım.

Hülasa, yapılacak hâlâ çok işimiz var, adam oluncaya kadar...

Mehmet Çetin
29.04.2023 Yeni Foça İzmir

<https://www.mehmetcetin.de/olenden-hesap-sorulur-mu/>
<https://www.habergold.com/yazarlar/mehmet-cetin/olenden-hesap-sorulur-mu/31/>